

ASZTROFIZIKA 2: Az elméleti asztrofizika fizikai alapjai

Vizsgatételek

1. Asztrofizikai állapotegyenlet

(Fenomenologikus tárgyalás. Az állapotegyenlet differenciális alakja és egyszerűsítései. Boussinesq-közelítés, barotrop és politrop állapotegyenletek. Az állapotegyenlet konkrét statisztikai levezetésének elvei. Ideális gáz állapotegyenlete, átlagos molekulaszávsűrűség, parciális ionizáció)

2. Elfajult anyag

(Elfajulás feltétele. Kvantumstatisztikák. Relativisztikus és nemrelativisztikus anyag $P(u)$ relációja. Elfajult elektrongáz állapotegyenlete. Neutronizáció. Termikus sugárzás jellemzői. Az állapotok áttekintése)

3. Magreakciók

(Magerők tulajdonságai, Weizsäcker-formula. Termionukleáris és pikonukleáris reakciók. Nukleáris egyensúly. Alagúteffektus, hatáskeresztmetszetek erős, gyenge és elektromágneses folyamatok esetén. Rezonanciák. Reakciós ráták, Gamow-csúcs. pp- és CNO-ciklus, 6 fő égési fázis, alfa-, s- és r-folyamatok)

4. Fluidummechanika alapegyenletei

(A mérlegegyenletek általános alakja. Kontinuitási egyenlet, mozgásegyenlet, hőegyenlet, és különféle alakjaik. Hidrosztatika; MHD alapjai, inerciális erők. Karakterisztikus számok és időskálák.)

5. Perturbációk homogén fluidumokban

(Hanghullámok, MHD hullámok, Jeans-instabilitás. Nyíróáramlási instabilitások, turbulencia.)

6. Perturbációk rétegzett fluidumokban

(Hanghullámok rétegzett közegben, akusztikus levágás. Nehézségi hullámok, Brunt-Väisälä frekvencia. Konvektív instabilitás feltételei. Keveredéshossz-elmélet)

Levezetések

1. Saha-képlet

2. Elfajult plazma állapotegyenlete*

3. Planck-függvény, sugárnyomás

4. Gamow-csúcs, reakciós ráta*

5. Viriáltétel

6. MHD alapegyenlete

7. Mágneses erők plazmában

8. Alfvén-hullámok diszperziós relációja

9. Jeans-instabilitás feltétele

10. Hanghullámok diszperziós relációja rétegzett közegben

* A *-gal jelölteknel elég a képlet lényegét (a függés alakját) levezetni, a konstansok pontos értéke nélkül.